

Preek over 1 Tessalonicenzen 4:16a

- Neede, 20 november 2022
- eeuwigheidszondag
- Kees van Dusseldorp

Thema: De Heer tegemoet!

votum en groet

Psalm 118:1,2 (DNP) Laat iedereen Gods goedheid prijzen
geloofsbelijdenis

ELB 411 Jezus leeft in eeuwigheid

gebed

lezen: 1 Tessalonicenzen 4:13-5:11

Psalm 16:3,4,5 Getrouwe Heer, Gij zijt mijn enig goed

kindermoment

preek 1 Tessalonicenzen 4:16a

NLB 755 Toch overwint eens de genade

in memoriam

luisterlied: De mensen die wij missen (Sela)**

stilte

NLB 247:1,3,4 Blijf mij nabij

gebed

collecte

NLB 769:1,2,6 Eens, als de bazuinen klinken

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

**

Wat gebeurt er als je sterft? Wat is eeuwigheid?

Wat staat er in de Bijbel over de toekomst? Wat gebeurt er bij de wederkomst van Jezus? Jongeren stellen zulke vragen. Uit nieuwsgierigheid. Hoe zit de wereld in elkaar? Wat is leven en wat is sterven? Wat geloven we eigenlijk als christenen? Waar halen we dat vandaan? En hoe denken anderen erover? Het is goed dat je vragen stelt! Want er is veel te ontdekken en te vertellen. En het is ook goed om te weten wat we nog niet weten. Eigenlijk zijn zulke vragen gebeden; je vraagt, omdat je meer inzicht wilt krijgen, omdat je wijsheid zoekt. Vraag maar raak! Niets is er te heilig voor.

Wat gebeurt er als je sterft? Wat is eeuwigheid?

Zulke vragen worden heel persoonlijk als een geliefde overlijdt. Als je afscheid moet nemen van een vriend of vriendin. Dan is er geen nieuwsgierigheid. Misschien zijn het op dat moment niet zozeer vragen, maar uitingen van verdriet, van verbijstering, van geraaktheid, van rouw. Omdat het zo onvoorstelbaar is, dat iemand er niet meer is. En omdat het tegelijk onvoorstelbaar is, dat iemand nog wel ergens zou zijn, ook al weet je niet hoe en waar. Het is goed om te vertellen van je verdriet, van je verwarring. Om woorden te zoeken bij je gevoelens. Wat is het fijn als je er een luisterend oor voor vindt!

Wat gebeurt er als je sterft? Wat is eeuwigheid?

Als het over jezelf gaat, kan het nog persoonlijker worden. Als het einde van je leven op de een of andere manier binnen je horizon komt. Doordat je ernstig ziek wordt, doordat je de ouderdom begint te voelen, doordat iemand je ernaar vraagt. Dan wordt de vraag persoonlijk: wat gebeurt er als ik sterf? Wat weet ik er eigenlijk van? Klopt het wel wat mij daarover verteld is? Geloof is dat? En hoe bereid ik mij erop voor?

**

Vragen over levenseinde en eeuwigheid speelden in de gemeente van Tessalonica. Toegespitst naar vragen over de wederkomst van Jezus. Van Paulus hadden ze een stoomcursus van drie weken gekregen over het christelijk geloof. Toen stuurden ze Paulus weg, omdat zijn leven gevaar liep. Halsoverkop was Paulus met zijn twee medewerkers vertrokken. De mensen in Tessalonica kenden de kernpunten van het geloof. Ze wisten dat Jezus terug zou komen. Dat geloofden ze ook echt. Daar keken ze naar uit. Ze dachten dat dat snel zou gebeuren. Daarom wilden sommigen stoppen met werken. Als Jezus binnenkort terugkomt, dan kun je je tijd wel beter gebruiken. Bijvoorbeeld om anderen te vertellen dat er redding is, zelfs van de dood. Het viel de omgeving op: die christenen houden echt rekening met het einde van de tijd!

Ze wisten dat Jezus terug zou komen. Daar verlangden ze sterk naar. Maar toen stierven er gemeenteleden, terwijl het moment van Jezus' wederkomst nog niet was aangebroken. Dat gaf verwarring: Nu moeten zij de glorieuze terugkeer van Jezus missen! Zij zullen het mooiste moment missen! Ze zullen vast in eeuwigheid leven met de Heer. Maar ze hebben een achterstand ten opzichte van de gelovigen die nog leven! Daarom waren ze dubbel verdrietig bij een begrafenis. Niet alleen door het gemis, maar ook door het idee dat hun geliefde niet met eigen ogen zou zien dat Jezus eraan kwam.

Dit zijn niet de vragen die onder ons leven, denk ik. Het idee dat de overledenen Jezus niet zouden zien bij zijn terugkeer en het verdriet daarover. Iemand schreef in de voorbereiding zelfs dat hij hoopte dat Jezus niet tijdens zijn leven terug zou komen. Dat leek hem erg beangstigend om dat moment mee te maken. En ook onzeker: zal ik wel op tijd onderkennen dat het Jezus is? En waar ben ik op dat moment mee bezig?

Wij hebben andere struggles bij de wederkomst van Jezus.

Denk er eens over na. Lukt het je om het je in te beelden? Om ernaar uit te kijken? Onderzoek heeft aangetoond, dat veel christenen vandaag daar niet zo mee bezig zijn.

Is het dat je er niet echt rekening mee houdt dat dat een keer gaat gebeuren?

Is het dat je het moeilijk gelooft, omdat je het zo'n naïef idee vindt dat Jezus op de wolken terugkomt?

Is het dat je diep in je hart liever niet wilt dat Hij terugkomt, omdat je nog zoveel plannen en ambities hebt?

Is het dat je niet wilt nadenken over de vraag wie daar wel en niet bij zullen zijn?

Ja, ik weet, het zijn zoekende vragen. Confronterend misschien. Het zijn reële gedachten, vind ik. Ik herken ze in ieder geval wel. Het is goed om erover door te denken. Al was het maar, om te voorkomen dat je onderwerpen als levenseinde, wederkomst en eeuwigheid te ver van je wegschuift. Want dan verzwakt ook de hoop. En de troost. En de moed. En dat doet afbreuk aan de kwaliteit van je leven vandaag!

**

Als Paulus reageert op de vragen van de Tessalonicenzen, dan gaat het hem om de kracht van de christelijke hoop. Van de christelijke troost. Van de christelijke moed. Daarom vertelt hij wat hij weet van Gods plan. Niet om ons los te maken van ons dagelijks leven. Maar juist om het dagelijks leven te leven mét hoop, troost en moed. Want weten wat er komt, geeft kleur aan je leven nu. Als je weet dat je over een maand gaat trouwen, dan merk je dat in de weken ervoor. Als je op weg bent naar een etentje met goede vrienden, dan is er een andere sfeer in de auto dan als je naar een saaie bespreking moet. Als je beste vriendin vanmiddag komt, dan houd je daar rekening mee, haal je lekkere dingen in huis en ruim je de grootste rotzooi op.

Weten wat er komt gaat niet over straks, maar over nu. Leef je met hoop? Ken je troost? Heb je goede moed? Weet je wat je moet doen? Paulus vertelt wat hij weet over de wederkomst van Jezus. En over hoe het dan gaat met de gelovigen die al overleden zijn. En met de gelovigen die dan in leven zijn. Waar Paulus het vandaan haalt? Hij haalt het uit de Bijbel, het boek van God, dat hij door en dood kent. En hij haalt het uit het onderwijs van Jezus, die uit de dood is opgestaan en die belooft heeft weer terug te komen. Met inzicht van Gods Geest, trekt Paulus de lijnen door en schetst hij wat ons staat te wachten. Tot troost en bemoediging. En ook tot aansporing in geloof en verwachting. Tot een hoopvol leven.

**

Eerst vraag ik je aandacht voor een paar details uit de woorden van Paulus.

Paulus kiest een speciaal woord voor de gelovigen die niet meer op aarde leven. Hij zegt niet dat ze 'gestorven' zijn, maar dat ze 'ontslapen' zijn. Helaas is dat in de vertaling zo niet opgenomen. Ik denk dat de vertalers het woord 'ontslapen' te ouderwets vonden.

Maar het komt wel dichtbij het woord dat Paulus gebruikt. Hij gebruikt het woord sterven in dit gedeelte alleen voor Jezus. Die ging echt dood. Maar gelovigen zijn niet dood, maar slapen op een bijzondere manier. Zo spreekt Jezus er zelf ook over. 'Zij is niet dood, zij slaapt slechts', zei Jezus bij het overleden dochtertje van Jairo. En bij het graf van zijn vriend Lazarus zegt hij: 'Ieder die in mij gelooft zal nooit sterven. Want Ik ben de opstanding en het leven.'

Ik zeg dit niet om de dood weg te masseren. Want als gelovigen heengaan, dan geeft dat verdriet. En vaak ook meer dan dat: wanhoop, verbijstering, boosheid. Maar in de woordkeus van de apostel klinkt een nieuw perspectief door: er komt een moment van ontwaken, van opstaan, van herleven. Hoe meer je gelooft in de dood van Jezus Christus, hoe meer je gelooft in het leven van zijn volgelingen. Zij zijn bij Hem. Zij zullen weer tevoorschijn komen. Daarom is er voor christenen een 'tot ziens'. Het afscheid is niet definitief.

**

Er is nog een tweede detail. Paulus heeft het over 'wij die dan nog in leven zijn'. Letterlijk staat er: 'de levenden die achterblijven'. Hij noemt ons 'achterblijvers'. De mensen die bij het graf staan, die van de begraafplaats weer naar huis gaan. Wij zijn de achterblijvers. Zij gaan ons voor! De gelovigen die sterven. Zij gaan ons voor, niet naar de dood, maar naar het leven! Zij gaan ons voor naar de Heer! De levenden zijn de achterblijvers. Daarom, zegt Paulus tegen de Tessalonicenzen, hebben de overledenen juist een streepje voor bij de wederkomst. Zij vangen eerder het geluid op van de bazuin dan wij. Zij zullen opstaan om de Heer tegemoet te gaan. En wij sluiten ons bij hen aan. Zij zullen niets missen van de intocht van de koning. En wij evenmin! Want 'de Heer zal de zijnen verzamelen van het uiteinde van de aarde tot het uiteinde van de hemel', zegt Jezus. De groep van de ontslapenen en de groep van de achterblijvers worden herenigd. Zij vormen het nieuwe volk dat zijn Heer begroet en inhaalt!

**

Paulus schetst het protocol van de jongste dag. Laat ik proberen om het scenario uit te tekenen, zoals hij het beschrijft – in overeenstemming met andere teksten uit de Bijbel. Het begint met het signaal. De goddelijke bazuin klinkt, de aartsengel roept. De ontslapenen worden wakker. De achterblijvers spitsen de oren en openen hun hart. Dan volgt de verschijning van de Heer. Onze Heer daalt neer uit de hemel. Onze Heiland komt naar de aarde. Onze Koning verschijnt. Dan volgt de hereniging van de gelovigen, de eerste volledige vorming van het lichaam van Christus. Doden en levenden zijn niet meer gescheiden. Samen gaan zij de Heer tegemoet. Wij ontmoeten onze Heer. We gaan Hem tegemoet en ontmoeten de Heer ergens in de lucht tussen hemel en aarde. Dat is geen opname van de gemeente, maar het binnenhalen van de koning. Zo begeleiden we de Heer op het laatste stukje van zijn komst. Om Hem feestelijk welkom te heten op aarde, die een nieuwe aarde zal worden. Om voor altijd met de Heer samen te zijn. Persoonlijk zul je Hem ontmoeten. Onafscheidelijk en onverbreekelijk zullen we in zijn aanwezigheid en gezelschap zijn.

**

Hoe we ons dit allemaal moeten voorstellen? Een bazuin, de opstanding, de hereniging van overledenen en levenden, het inhalen van de Heer, de eeuwigheid? Mijn verbeelding schiet tekort.

Hoe het precies zit? Met onze ziel, met ons lichaam, met de mensen die het goede nieuws niet geloven? Paulus gaat er hier niet op in.

Vragen blijven open staan. Over het levenseinde. En over de eeuwigheid.
En toch zijn we verder gekomen!

Met zijn woorden laat Paulus een totaal ander licht schijnen op wat wij leven en dood noemen. Wie bij Jezus Christus hoort, die sterft niet. Tot in eeuwigheid niet. Want God haalt de zijnen naar zich toe, ieder die verbonden is aan Jezus Christus. Dan kijk je anders naar iemand die overleden is. Dan ga je anders naar een begrafenis. Om zo naar dood en leven te kijken, ja, daar moet je soms een knop voor omzetten. Verder kijken dan je met je eigen ogen kunt doen. Dat neemt de pijn van het verlies niet weg, maar laat je tegelijk niet zonder hoop. Je kijkt verder dan dood en graf.

Ik vind het zo prachtig geschreven: 'Jullie hoeven niet te treuren als mensen zonder hoop.' Treuren mag. Want verlies doet ongelooflijk veel pijn. Rouwen is onvoorstelbaar zwaar werk. Soms een emotionele doolhof waarvan je de uitgang niet kunt vinden. Maar rouwen doe je in hoop. In christelijke hoop. In het licht van de terugkeer van de Heer. Wij gaan de Heer tegemoet! Het moment komt eraan. Van de hereniging van ontslapenen en achterblijvers. En van alle gelovigen met hun Heer.

**

Met de Heer. Dat is de basis van alles. Dit is het brandpunt van alles wat de apostel schrijft. En van alles wat ik wil zeggen. Het licht van de eeuwigheid geeft je moed voor vandaag. Voor het leven dat je nú leidt.

Richt je op de Heer, op Jezus Christus. Laat die focus opnieuw ontstaan. In de kerk. Voor jezelf. Met de Heer leven is met de Heer sterven. Met de Heer sterven is met de Heer opstaan. Met de Heer opstaan, is met de Heer eeuwig leven.

We kijken uit naar Hem, die zijn leven voor ons heeft gegeven!

We zullen ongestoord met hem samen zijn.

Hij die hier en nu aanwezig in zijn Geest en Woord.

Eens zul je hem persoonlijk ontmoeten.

Samen met alle heiligen.

Als de bazuin klinkt!

Amen